Et licet postmodum eorum noīa rep
ta fuerint: vsus tamē ob[illegible]nuit. vt
quatuor coro nati deīce[illegible]s vōrent

De sancto theodoro

Theodorus in vrbe marmari
tanorum. sb dyocleciano
et maximiano martiriū passus est
Cui p̄ses cū diceret q̄ sacrificaret et
pristinam miliciam reciperet. Re
spondit theodorus Ego milito dn̄o
deo meo et filio eius ihesu xpristo.
Cui preses. Ergo deus tuus filium
habet. Cui theodorus Etiā Ad quē
preses. Possemus eum cognosce
re. Et theodorus. Eum vtiq; potestis
cognoscere et ad eum accedere datis
igitur induciis Theodoro vt sacri
ficaret: tēplum Martis noctu sanc
tus introiuit: et igne subposito to
tum illud incendit Qui a quodam
qui hoc vidit accusatus: carcerem
vt ibi fame moreretur reclusus est
Cui dn̄s apparens: dixit Confide s
ue meus Theodore q̄ ego tecum
sum. Tunc turba multa dealbato
rum virorum clauso hostio ad eum ve
niens: cum eo psallere cepit. Quod
videntes custodes: triti fugerunt
Cum autem inde eductus fuisset
et ad sacrificia īuitaretur ait. Si car
nes meas igne cremaueris et vari
is consumas suppliciis: donec fuerit
spiritus in naribus meis: nō nega
bo deum meum Tunc ad preceptū
presidis in ligno suspenditur et vn
gul' ferreis tā crudeliter latera ei⁹
raduntur vt etiam eius coste nuda
rētur. Ad quē preses Vis Theodo
re nobiscum eē: aut cū xpristo tuo.
Cui ille Cū xpristo meo et fui et sum
et ero. Tunc iussus est igne cre ma
ri. in quo quidem igne spiritum emi
sit: s tamen eius corpus ab igne il
lesū p̄mansit

De nomine

Martinus quasi martem tenēs
vbellum cōtra vicia et peccata.
vel Martinus quasi martirum vn⁹
Fuit enī martir saltem volūtate et
carnis mortificacōe. vel Martinus
interpretat̄ irritans vel prouocās
seu dominans Ipse namq; p meri
tum sue sanctitatis: irritauit dya
bolū ad inuidiam. prouocauit deū
ad misericordiam. dominatus est
carni sue p maceracōnem continu
am. Cui scilicet carni racio siue ani
mus dominari debet. vt dicit dyo
nisius in epistola ad demophilū
Sicut dominatur dominus seruo.
aut pater filio. aut senior lasciuo
iuuenculo: sic racio carni Euis vitā
Seuerus cognomēto sulpici⁹. disci
pulus sancti Martini quē Gēnad⁹
int̄ viros illustres ɔnumerat: scrip
sit

De sancto martino

Martinus sabarie pannoni
orum opido oriundus: sed i
trā ytaliam papie alitus cū patre
suo tribuno militum. sb constācio
et iuliano cesare militauit. Non tn̄
spōte. q̄ ab infācia diuinitus inspi
ratus cum esset annorum xij. inuitis
parentibus ad ecclesiam ɔfugit et
cathecuminum se fieri postulauit
et extūc heremum intrasset: nisi car
nis īfirmitas obstitisset: Sed cū ce
sares decreuissent. vt vetānorum filij
p p̄ribus militarēt Martinus cum
eēt ānorum. xv. ad militandū vrget̄
vno tantū suo cōtent⁹. Cui tamen

Martinus seruiēs sepius ministrā
bat ⁊ calciamēta sepi⁹ detrahebat
atq; tergebat. Quodā hyemali tem
pore p portaz ambianēsiū trāsiens
paupem quēdam nudū obuium
habuit. Qui cuz a nullo elemosinā
accepisset Martinus hūc sibi sua
tum ītelligēs. arrepto ense clamidē
que sibi tantū superat diuidit ⁊ p
tem paupi tribuēs: reliqua rursus
induit. Seqnti igit nocte xp̄m cla
midis sue que paupem texerat pte
vestitum vidit ipsūq; ad circūstan
tes angelos sic loquētem audiuit.
Martinus adhuc cathecumiuus
hac me veste cōtexit. Vnde vir sāc
tus nō in gloriā elatus: ꝫ dei bonita
tē cognoscens. cū esset ānoꝝ xviij.
baptizari se fecit. Et adhuc ad īstā
ciaz tribuni sui. qui tēpore sui tribu
natus expleto. se seculo abrenunci
aturum promittebat. p biēninz mi
litauit. Interea irruētibus inter gal
lias barbaris Julianus cesar con
tra eos pugnaturus pecunias mi
litibus erogauit. At martinus no
lens deīceps militare. donatiuū reci
pere noluit: sed cesari dixit. Xpristi
ego miles sum: pugnare m̄ non li
cet Indignatus Julianus dixit. q̄
nō religionis gracia: sed metu bel
li īminentis milicie resignaret. Cui
Martinus ītrepidus respondit. Si
hoc ignauie ⁊ non fidei ascribitur:
crastiua die ante aciez inermis as
tabo ⁊ in noīe xpristi. signo crucis
nō clipeo ꝓtectus aut galea: host i
um cuneos penetrabo securus. Vn̄
custodire iubet. vt in ermis vt dix
erat barbaris obijceretur. Sed die
sequenti hostes legacionem miserūt
sua omnia seq; dātes. vnde non du
bium est meritis sancti viri: talem
victoriam sine sāguine datam esse
Exinde relicta milicia ad sāctuz Hy
larium pictauiensem episcopuz p
rexit et ab eo acolitus ordinatus.
monet a dn̄o p soporem. vt paren
tes suos adhuc gētiles visitaret. ꝓ
fect⁹ ḡ multa adūsa se eē passurū
p̄dixit. Nā int alpes īcidit ī latroēs
Cūq; vnus securī in caput eius vi
brasset: ictuz feriētis dextre sustin u
it. ater vinctis ei⁹ post tergum mani
bus. vni eoꝝ custodiēdus tradit.
Percūctāti vero latrōi an tīuisset
rn̄dit. Nunq̄ se ita fuisse securz. q̄
sciret mīam dei maxīe in tēptacōni
bus affuturā. Incipiens q̄ latroni
predicauit ⁊ ipsum ad fidem conu
tit. Qui martinuz ad viam reducēs
laudabilem postmodum vitaz dux
it. Cum autem medyolanum pre
terisset dyabolus in humana speci
e sibi obuius fuit et quo tenderet
requisiuit. Qui cum respondisset se
quo dn̄s eum vocaret tendere: ille
ait. Quocūq; ieris: dyabolus tibi
aduersabit Cū aūt martinus sibi
rn̄disset. Dominus m̄ adiutor nō
timebo q̄d faciat m̄ hō stati ille eua
nuit. Itaq; matrem conuertit: pa
ter vero in errore pmāsit Sed cū he
resis arriana per totum orbem pul
lularet ⁊ ille pene solus obsisteret
publice cesus et de ciuitate eiectus
mediolanū rdijt ⁊ ibidē sibi mōas
teriū statuit. Sed inde ab arrianis

eiectus: ad insulam gallinariaꝫ cū
vno solo presbitero prexit vbi elle
boꝝ gramē venenatum inter alias
herbas in cibum sūpsit ⁊ vicinam
mortem sētiens: omē piculum ⁊ do
lorem vtute orōis fugauit Audiēs
vero ꝙ btūs Hylarius de exilio re
diret· obuiam ꝓfectus est ⁊ iuxta
pictaui monasteriū ordīauit· Vbi
cum quēdam adhuc cathecuminū
haberet· parūp a monasterio dis
cedens ⁊ rediens: repperit eū sine
baptismo defūctum· Quem in cellā
ducens ⁊ sup corpus eius se ꝓster
neus: ipsum sua orōne ad vitaꝫ p̄s
tinam reuocauit Idez vero hō refer
re consueuit· ꝙ dum sup eū data sē
tencia obscuris locis deputatis fuis
set: ꝑ duos angelos iudici est sug
gestū hunc esse ꝓ quo Martinus
oraret· Jussum est igit̄ vt ꝑ ipsos
āgelos corpus reduceret̄ et Marti
no viuus redderet̄ Aliuꝫ insup qui
laq̄o vitam finierat vite restituit·
Verum cuꝫ plebs turonica episco
po careret: ipsum plurimuꝫ reniten
tem sibi ordinari petijt· Quidā aūt
ex ipsis qui cōuenerāt· eo ꝙ defor
mis eēt habitu ⁊ vultu despicabi
lis· resistebant· Inter quos p̄cipu
us fuit quidam noīe defensor Sed
cū lector tunc deesset quidā accepto
psalterio· p̄mum quez inueit psal
mum legit· vbi versus hic erat· Ex
ore infanciū ⁊ lactenciū deus ꝑfecis
ti laudem: vt destruas inimicuꝫ ⁊ de
fensorē· Et sic ille defensor est ab ō
nibus confutat⁹ Ordinatus itaq̄
episcopus cū ꝓpl̄i tumultuꝫ nō fer
ret duobꝫ miliaribꝫ ex̄ vrbē mōastei
uꝫ ꝯstituit· vbi cū lxxx· discipulis in
multa abstinencia vixit· Nam ibi
vinū nēo nouerat: nisi quē infirmi
tas coegisset· Mollior habitus ibi
ꝓcrimine erat· pl̄imeq̄ cītates de
hijs episcopos eligebant· Cum q̄
dam sub noīe martiris coleret̄ et a
Martino nil de eius vita vel merito
inueīri posset: q̄dā die sup sepulch
rum stās orauit dn̄m: vt quis eēt
vel cuius meriti indicaret Conuer
sus ad leuam vidit vmbraꝫ niger
rimam stare Qui cū a Martino ad
iuratus fuisset: dixit se latronem
fuisse et ob scelus· percussum esse
Continuo igitur Martinus altare
destrui p̄cepit· Legit̄ q̄ꝫ ī dyalogo
Seueri ⁊ galli discipl̄oꝝ sācti mar
tini· vbi multa suppleta sūt que in
ei⁹ vita Seuer⁹ dimiserat· ꝙ Mar
tinus quodā tēpore Valentinianū
impatorē ꝓ q̄daꝫ necessitate adijt:
ꝫ ille sciens eum velle petere quod
ipse nolebat dare: fores palacij si
bi claudi fecit· At martinus semel
⁊ iteꝝ passus repulsam: cilicio ob
uolutus ⁊ cinē cōspersus: ꝑ vnam
ebdomadā cibi ⁊ pot⁹ abstinēcia
macerat̄ Tunc monēte angelo ad
palaciū veīt ⁊ nullo sibi ꝓhibente
ad īpatorē vsq̄ ꝑuenit· Quem cuꝫ
venientez videret· iratus· ꝙ fuisset
admissus· ei assurgē noluit: donec
cellam regiam ignis opiret ⁊ ipsuꝫ
impatorem a ꝑte posteriori ignis
succēderet Tunc sācto iratus assur
gens: virtutem diuinam se sensis
se confessus est· Multumq̄ ipsum
conplectens sibi omnia anteq̄ ro
garet, cōcessit· multaq̄ munera ob

tulit: ꝫ Martin⁹ ñ accepit. In eodē
q̄ꝫ dyalogo legit: q̄lit̄ t̄ciū mortuū
suscitauit ī q̄ꝝ suscitacōe ⁊ numero
xp̄m secut⁹ ē. Cū em̄ q̄dā iuueis de
fūctus fuisset ⁊ mr̄ eius ꝓ resuscita
cōe filij beatū Martinū exoraret. ille
in medio cāpi vbi erat inumera
bilis multitudo gētilium genna fix
it ⁊ cūctis videntibus puer surrex
it. Qua ꝓpter illi gētiles ad fidē con
uersi sunt. Eidem quoq̄ viro sanc
to obediebant etiaꝫ insensibilia ve
getabilia ⁊ irracōnabilia dn̄m mi
rāda ī scō suo faciēte cognoscencia
Insēsibilia āt sic igis ⁊ aq̄. Naꝫ cū ī
q̄dā phāo ignē mississꝫ ī domo ꝓx
ima ⁊ adherēte a gēte vēto flāma fe
rebat̄ Tūc martī⁹ sup tectū dom⁹
ascendēs obuiū se aduenientibꝰ flā
mis inseruit. Mox cōn vim venti flā
ma torquet̄: vt conflictus quidaꝫ
conpugnācium inter se elemento
rum videret̄. Nauis etiā q̄dam cum
ꝑiclitaret̄ vt ī predicto dyalogo le
git̄: quidaꝫ negociator necdū xpris
ianus exclamauit. Dn̄s martini ere
pe nos ⁊ statī trāquillitas magna
successit. Similit̄ ⁊ vegetabilia. Nā
cum in q̄dam loco tēplū antiquissi
muꝫ diruisset ⁊ arboreꝫ pini diabo
lo dedicataꝫ vellet excidē. obsistēti
bus rusticis ⁊ gētilibus vnus eo
rūꝫ dixit. Si ī deo tuo fiduciam ha
bes: nos hanc arborem succidemus
⁊ tu illam suscipe. Et si tecum est de
us tuus vt dicis: euades. Quo an
nuente succise arbori ⁊ iam versus e
um ibidem ligatum cadenti. signuꝫ
crucis opposuit ⁊ in aliam partem
rediēs. rusticos qui ī tuto loco erāt

fere oppressit. Quo visō. multi ad fi
dem conuersi sunt. Irracionabilia q̄ꝫ
aīalia sibi pluries obedierūt sicut le
git̄ in p̄dicto dyalogo. Cum em̄ ca
nes lepusculū insequētes vidisset
impauit canibus. vt aīal insequi
desisterent. Mox illi constiterūt ⁊ q̄
si victi in suis vestigijs fixi māserūt
Serpens etiā quidā cum flumen q̄d
dam natando transiret Martinus
ait ad serpētem. In noīe dn̄i iubeo
te redire. Mox se ad verbū sancti re
torsit et in ripā aliam trās meauit
Et īgemiscens Martinus ait. Serpē
tes me audiunt ⁊ homines me nō
adiunt Canis similiter cum cuidaꝫ
ex sancti Martini discipulis latra
ret: ille ad eum conuersus ait. In
nomine Martini iubeo te obmutes
cere Canis continuo obmutuit: ac
si liguam habuisset abscissam. Fu
it autem beatus Martinus multe
humilitatis. Nam leprosum quen
dā cunctis horribilem parisius ob
uium habens. ipsum osculatus est
atq̄ benedixit. Statimq̄ mundat⁹
est. In secretario quoq̄ residens.
nunq̄ cathedra vsus est. Nam in
ecclesia nemo vnq̄ illum sedere con
spexit. Sedebat autem in sellula rus
ticana quam tripodem vocant. Mul
te fuit dignitatis. quia par aposto
lis dictus est ⁊ hoc per graciam spi
ritus sancti qui in eum in specie ig
nis ad modum globi descendit. si
cut fuit in apostolis. Vnde ⁊ apos
toli frequenter eum tanq̄ cōpa
rem visitabant. Legitur enim in p̄
dicto dyalogo. q̄ quadā vice dum
Martin⁹ ī cella sol⁹ sedēt ⁊ seuer⁹

et gallus eius discipuli pre foribꝰ
expectarent: subito mirabili cōcus
si horrore: plures i cella audiunt in
simul coloquētes. De quo cū post
modum Martinum reqsissent: ille
ait. Dicam vobis: ꝫ vos queso nul
li dicatis Agnes tecla et maria ad
me venerūt. Nec tantum illo die: ꝫ
sepius se ab eis cōfessus est visita
ri ⁊ Petrum ⁊ paulum apostolos
a se sepe videri ꝑhibuit. Multe ius
ticie fuit. Cum em̄ ad impatorē no
mine maximum inuitatus fuisset:
⁊ Martino poculum primo fuisset
oblatum: sperantibus cunctis. vt
post se rēgi tribueret: presbitero suō
dedit. nullum estimans digniorez
qui post se deberet bibere. Et indig
num iudicans: si aut regem aut re
gis ꝓximos presbitero pretulisset
Multe paciencie fuit Tantam em̄
in omnibus pacienciaz seruabat
ꝙ cuz esset sūmus sacerdos. impu
ne sepe a clericis etiam minimis lede
batur: nec a sua eos ꝓpter hoc cari
tate repellebat. Nemo illum vnq̄
vidit iratum. nemo merentem. ne
mo ridentem. Nūq̄ in illius ore nisi
xpistus. numq̄ in illius corde nisi
pietas. nisi pax nisi misericordia in
erat. Legitur q̄ꝫ in predicto dyalo
go. ꝙ cum Martinus quadam vi
ce in veste Hispida. nigro ⁊ pendu
lo pallio circumtectus sup asellaz
procederet: equis decontra venien
tibus expauefactis. militantes in
terram saltu precipiti se dederunt:
⁊ Martinum arripientes grauiter
verberauerunt. Ille autem mutus
cedentibus terga prebebat: ꝫ ma

gis illi furebant. eo ꝙ ille quasi nō
sentiens verba illata contempne
re videretur. Protinus autem ani
malia adeo humo fixa permāebāt
vt quantumcumq̄ flagellata fuis
sēt. velut saxea moueri nō possent
quousq̄ ad Martinum redeuntes
et peccatum suum quod ignorant
in eum conmiserant confitentes: il
le eis licenciam dedit ⁊ gradu con
cito animalia processerunt. Multe
assiduitatis fuit in orando. qr vt in
legenda eius dicitur nūq̄ vlla ho
ra momentumq̄ pertransijt: quo
non aut oracioni aut lectioni incū
beret. Inter legendum tamē ⁊ ope
randum nūq̄ animum ab oracio
ne laxabat Naz vt fabris ferrarijs
moris est. qui inter operandum ꝓ
quodam laboris leuamine incudē
feriunt: ita Martinus dum aliud
ageret semper orabat Mlce auste
ritatis in seipso fuit. Refert enim
Seuerus in epistola ad Eusebium
ꝙ cū Martinꝰ in quandā villā sue
dyocesis venisset ⁊ clerici: lectum
sibi plurimo stramine prep assent
ille ibidē requiescens insuetam mol
liciem perhorrescit: qui ꝓpe qui nu
da humo vno tantum cilicio super
iecto cubare consueuerat. Itaq̄ ꝑ
motus iniuria surgens stramētuz
omne proiecit: et se super nudam
humum collocauit Circa mediam
vero noctez tota illa palea igne ac
cenditur ⁊ Martinus excitatus dū
exire tēptaret: ꝫ neqret. ab igne cā
pitur ⁊ iaz eius vestimēta vruntur
Rediens vero ad solitū orōis ɔfugi
um ⁊ crucis sigculū: in medio igis

intactus p̄mansit ⁊ flammas sen
sit rorantes: quas male exp̄tus est
fuerat vrentes. Monachi igit̄ exci
tati cōcurrunt ⁊ Martini quez iam
consūptum putabāt. de medio flā
marū illesum educūt. Multe cōpas
sionis erga delinquētes fuit. q̄ om
nes volentes penitere: cōpassionis
sinu recipiebat. Nam ⁊ cū diabolus
Martinum rep̄henderet. cur semel
lapsos ad peitenciā recipet. eidem
rn̄dit. Si tu ipse o miserabilis ab ho
minū infestacōe desistes ⁊ te facto
rū tuoꝝ penitēt. ego tibi cōfisus in
dn̄o xp̄i mīam pollicerer. Multe pi
etatis erga pauꝑes fuit. Legit̄ em̄
in p̄dicto dialogo q̄ Martinū in q̄
dā festiuitate ad ecclesiā tendētem:
pauꝑ q̄dam nudus secutus ē Mar
tinus aūt archidiacono precepit
vt egentem vestiret. Sed cum face
re distulisset ingressus Martinus
secretarium. suaz tunicā illā tribuit
⁊ continuo abscidere iussit. Cum ḡ
archidiaconus moneret. vt ad so
lemnia peragenda procederet: ille
de se loquens respondit. se ire non
posse nisi priuꝰ pauper vestem acci
piat. Archidiaconꝰ vero non inteli
ligens. qiua cum extrinsecus cap
pa tectus eēt: ipsum nudum inte
rius n̄ videbat pauꝑem n̄ adesse
fat̄. At ille Mihi īq̄t vestis deferat̄ et
pauꝑ nō deerit vestiendus. Cōpul
sus ille ad foꝝ vadit ⁊ q̄nq̄ argēte
is tunicā vilē ⁊ curtaz q̄ dr̄ penula
quasi pene nulla rapiēs: āte pedes
Martini iratus proiecet Quam ille
secreto induit. Cuius manice vsq̄
ad cubitū ⁊ lōgitudo vsq̄ ad genua

p̄tendebatur ⁊ sic missaz celebratu
rus procedit. Dum autem celebra
ret missam globus igneus sup̄ ca
put eius apparuit ⁊ a multis ibidē
visus fuit. Huic autez miraculo ad
dit magister Johānes beleth q̄ cū
in missa manus ad deū vt moris ē
leuaret: manicis lineis retro labēti
bus. cū nec brachia eiꝰ eēnt grossa
nec multū carnosa. nec p̄fata tuni
ca p̄tenderet̄ nisi vsq̄ ad cubitū: re
manserūt eadē brachia nuda. Tūc
miraculose torques aurei ⁊ gēmati
deferunt̄ ab angelis ⁊ brachia decē
ter operiūt̄. Ouem etiaz tonsaz q̄dā
vice conspiciens. Euangelicū inq̄t
mandatum ista compleuit. Duas
tunicas habuit ⁊ vnam non habē
ti largita est. Ita ⁊ vos inquit face
re debetis. Multe etiam potestatis
fuit erga demones pollendos. Sepe
em̄ ipsos demones ex hominibus
expulit. Legitur etiam in predicto
dyalogo q̄ quedaz vacca a demo
ne agitata. cum vbiq̄ seuiret ⁊ mr̄
tos confoderet ⁊ versus Martinūz
⁊ socios in itinē furibunda concur
reret: ille manu eleuata. ipsaz sistē
iubet. Qua immobili permanente
vidit demonem dorso illius īsiden
tem. Quem increpans. discede in
quit funeste de pecude ⁊ innoxium
animal agitare desiste. Quo proti
nus discedente: vacca ad pedes illiꝰ
prosternitur et eius imperium cuz
omni mansuecudine ad gregem su
um reuertitur. Fuit ⁊ multe subti
litatis erga demones cognoscendos
Demōes em̄ ita sibi ꝯspicabiles red
debāt̄. vt apte ab ip̄o sb̄ ymagie

quaciũq; viderentur. Quaz interdũ
dæmon mouis personam. plerũq;
mercurij aliquando veneris vel mi
ñue trãsfiguratus se eius vultib9
offerebat. Quos omnes noib9 inter
pabat mutriũ mxime paciebat i fes
tũ Jouẽ bruti; atq; eterẽ esse dice
bat. Quadã etiã die dyabol9 in for
regis purpura a dyademate a au
reis caligis ornatus: sereno ore leta
q; facie sibi apparuit. Cumq; diu ã
bo tacuissent: agnosce inq̃t Marti
ne quẽ colis Xpristus ego sum des
censurus ad terras. prius me tibi
manifestare volui. Ad hæc cum ad
huc Martinus admirans taceret:
rursus ait Martine cur dubitas cre
dẽ cum videas. Xpristus ego sum
Tunc ille a spiritu sãcto doctus ait
dñs ihesus xpristus nõ se purpu
ratum a dyademate remictem ven
turũ esse predixit. Ego xp̃m nisi in
eo habitu et forma qua passus
est ñ crucis stigmata p̃ferentez ve
nisse non credã. Ad hanc vocem il
le disparuit a totam cellam fetore
cõpleuit. Martinus igit obitũ suũ
longe ante presciuit: quem etiam
fratribus reuelauit. Interea cõcla
censez dyocesim causa sedande dis
cordie visitauit. Mergensq; videt
mergos in flumine piscibus insidi
antes a quosq; capientes. Forma i
quit hæc dæmonum est. Insidiãtur
incautis. capiũt nesciẽtes. captos
deuorãt. saturariq; nequeũt deuo
ratis. Impat igitur vt relicto gur
gite desertas peterent regiões. Sta
timq; grege facto montes siluasq;
petierunt. In illa igit dyocesi aliq̃
diu cõmoratus. viri bus corpis ce
pit destitui a discipulis indicat se re
solui. Tunc omnes flentes: cur nos i
quiunt pater deseris. aut cui nos
desolatos relinquis. Inuadent enim
gregem tuum lupi rapaces. Et ille
eorum motus fletibus flens q̃ sic ora
uit. dñe si adhuc populo tuo sum
necessari9: non recuso laborem. sfi
at voluntas tua. Dubitauit enim pe
ne quid mallet. q; nec hos deserere
nec a xpristo volebat diu separari
Itaq; cum aliq̃ diu molestia febri
um teneretur a a discipulis rogare
tur vt in lectulo suo vbi in cilicio
a cinere decumbebat. stramentum
aliquod poneretur. Non decet inq̃t
filij xpristianum nisi in cilicio et ci
nere mori. Ego si aliud exemplum
vobis relinquo ipse peccaui. Oculis
ac manibus in celum semp intent9
inuictum ab oratione spiritum nõ
relaxabat. Et cum supinus semper
iaceret a a p̃sbiteris rogaretur vt
corpusculum mutacõe laceris rele
uaret: sinite me inquit fratres simi
te cælum potius respicere q̃ terram
vt spiritus ad dominum dirigatur.
Et hæc dicẽs videt dyabolum assis
tere. Quid hic inquit astas crudẽta
bestia. Nichil in me funestũ repi
es: abrahæ me sinus recipiet. Et in
hac voce ãno domini. CCC. xcviij.
vite eius anno. lxxxi. spiritum deo
reddidit. vultusq; eius tanq̃ iam
glorificatus resplendiuit. ac chor9
angelorum ibidem concinens a mul
tis auditus fuit. Ad eius transitum
pictaui sicut turomici oueneũ tibi
q; magã altricacio orta ẽ. Dicebãt

enim pictauiū. Nostēt ē mōachus
nos requirimus omnīdatū. Quibus illi.
Vobis ē ablatus nō a deo dōtus Noc
tēq media pictauis oēs preitus sopiūt
a sic a turonicis p fenestrā cīectus
corpus p ligerim. nauigio ad vrbē
turonicā cum magno gaudio deport
at. Beatus aūt Seuerinus colonien
sis episcopus cum die dnica loca
sācta post matutinas more solito ē
uiret: illa hora qua vir sāctus obi
it āgelos in celo cātantes audiuit.
Vocansq archidiaconez suum inē
rogat si aliqd audiret Et cum se nil
audire diceret a episcopus vt dili
genē ausultaret moneret. Cepit
sursum collum extendē. aures erige
re et sup summis baculo articulis sus
tentante stare. Sed dum episcopus
p eo orasset: quasdā in celo voces
audire se dixit. Cui episcopus. dīs
me? Martinus ē qui migrauit e mū
do a nunc angeli eū in celū deferūt.
Demōes āt affuerūt q eū retinē vo
luerūt: sed michl suū in eo repiētes cō
fusi recesserūt. Archidiacon? igit
diē a horā notauit a tūc Martinus
migrasse cognouit Seuerus etiā mo
nachus q vitam eius scripsit. cū post
matutinas leuē obdormisset. sicē ipe
in qdam sua epla testat: scūs Mar
tinus albis indutus. vultu igneo.
stillātibus oculis ēne purpureo. tenēs
librum i manu dexta. quē de vita eius
idē Seuerus scripsit: eidē apparuit
Cumq post benedictionem imlū ce
conscendere ipsum videret a cum eo
ascendere caperet euigilauit. Post
hoc autem nuncijs venientibus ea
dem nocte sanctum Martinum mi
grasse audiuit. Eo quoq die sanc
tus Ambrosius mediolanensis epus
missam celebrans sup altare inter
pretiam a epla ob dormiuit. Et
cum eū nullus excitare psumeret a
subdiaconus nisi ipo inuēte epla;
nō auderet legere Trāsactis duarū
vel triū horarum spacijs excitauerūt
eum dicētes. Jam hora pterijt a po
pulus valde lassus expectat. Jube
at dns noster: vt clericus epla; le
gat. Ad qs ille. Nolite turbari. frā
ter em meus Martinus ad dnm migrā
uit a ego eius obsequium pbui: sed vlti
mā orōem vobis excitātibus explē nō
valui. Tūc illi die a horā nōtes in
uenerūt scm Martinum tūc migrasse
ad celum. Cappam eius vt ait ma
gister Johannes beleth reges frā
cie in prelijs portare consueuerunt
vnde ipsius cappe custodes capella
in dicebantur. Post mortem autem
eius anno lxiiij. cum beatus Perpe
tuus eius ecclesiam magnifice am
pliasset a in eam corpus eius trās
ferre vellet: semel a bis a tercio ie
iunijs a vigilijs insistentes: sepul
chrū eius nullatenus mouere potu
erunt. Cumq vellent dimittere: q
dam senex pulcherrimus eis appa
ruit dicens. Vsq quo tardatis: nō
videtis scm Martinū patrū iuuare
vos. si manus apponitis. Tūc ille cum
eis manus supposuit a cū summa vlo
citate sepulchrū leuauerūt a i loco
vbi nūc eclia posuerūt. Senex aūt
ille post hoc nusq comparat. Hec
trāslatio i mēse iulij celebrat. Fere
quoq q tunc duo socij erāt. quorū
vnus erat ceus a alter contractus

Cecus autem contractum ferebat
et contractus ceco viam monstrabat
Sicque taliter mendicantes multam pecu
niam acquirebant Audientes vero quod
ad corpus sancti Martini multi sa
nabantur infirmi Cum in translacione
corpus eius extra ecclesiam processio
naliter duceretur timere ceperunt ne pre
dictum corpus iuxta domum in qua
manebant duceretur et sic ipsi forsitan
curarentur Nolebant enim sanitatem con
sequi: ne depierent materia questus sui
Quapropter de illa strata fugientes.
se ad aliam transferebant: per quam
corpus nequaquam duci putabant.
Dum ergo fugerent: corpori eius ex in
prouiso protinus obuiauerunt. Et quia
deus multa bona prestat inuitis:
ambo contra eorum voluntatem conti
nuo sunt curati. licet de hoc plurimum
tristarentur Ambrosius autem de beato
Martino sic ait Beatus Martinus
profani erroris templa destruxit. vex
illa pietatis erexit. mortuos fusci
tauit. ab obsessis corporibus demo
nia seua exclusit: ac variis laboran
tes languoribus: salutis remedio
subleuauit. Qui ita perfectus inuentus
est vt xpm texisset in paupere et ves
te quam egenus acceperat mundi dnm
induisset. O felix largitas: qua di
uinitas operitur. O clamidis glorio
sa diuisio: que militem texit et regem
O inestimabile donum quod vestire
meruit deitatem Digne huic dne con
fessionis tue premia contulisti. Dig
ne ei arrianorum subiacuit feritas.
Digne amore Martirii persecutoris
tormenta non timuit Quid erit pro
oblacione integri corporis recepturus
qui pro quantitate vestis exigue. vesti
re deum meruit et videre. Sic spar
tibus contulit medicinam: vt alios sup
plicacionibus. alios visu saluaret

De sancto Brictio

Brictius sancti martini ar
chidiaconus eique plurimum
emulus multa eidem sancto con uicia
inferebat Nam cum quidam pauper
Martinum requireret dixit ei Brictius
Si illum delirum queris: prospice emi
nus. ille est enim qui quasi amens celum
respicit Cum igitur pauper a Martino
quod petierat accipisset: vir Sanctus
brictium ad se vocans dixit An ego ti
bi delirus videor bricti. Quod cum
ille pre verecundia se dixisse negaret:
ait Martinus Nonne aures mee ad
os tuum erant. quando hoc eminus loque
baris. Amen dico tibi. quia a deo ob
tinui vt mihi in episcopatu succedas
Sed scias te in episcopatu multa aduersa
passurum Quod brictius audiens. ir
ridebat dicens. Nonne verum dixi istum
delirum esse. Post mortem igitur sanc
ti Martini brictius in episcopum est
electus. qui deinceps oracioni vacabat
Et licet adhuc superbus. tamen cor
pore castus erat. Anno autem episcopatus
sui xxx. mulier quedam religiose ves
tita que eius vestimenta lauabat: con
cepit et filium peperit Tunc omnis popu
lus cum lapidibus ad eius ianuam
congregatus est dicens. Diu pietate
sancti Martini luxuriam tuam dissi
mulauimus: sed iam nequaquam pollutas
manus osculari valemus. Illo autem
viriliter hoc negante: adducite
ait ad me infantem. Quo allato cum
xxx. esset dierum. dixit ad eum Brictius